

primer lloc, com a determinants dels polítics i administratius—, s'entra en els països mediterranis i a Catalunya hi cau de ple en un període de desenvolupament econòmic-mercantil que en diem Revolució Comercial. Aquest fet és extraordinàriament significatiu, ja que duu de la mà l'aparició d'una nova classe, que serà la més important fins a l'era industrial: el patriciat burgès. L'artesanat, la burgesia, el comerç porten un nou caire a les comunitats veïnals de tipus rural i a les incipients ciutats de l'Alta Edat Mitjana: passen de comunitat veïnal a ciutat amb règim municipal establert d'una manera sistemàtica.

El poder central afavoreix des d'un primer moment les ciutats, concedint privilegis tals com execucions d'impostos. «Neix, —diu Vicens Vives—, com una entitat privilegiada, i aquest fet porta al patriciat burgès la creença fins al segle XXe que és una casta elegida».

A l'esplendor econòmic l'acompanya el desenvolupament administratiu. Però, quins són els símptomes que ens permeten intuir-lo?

Sánchez-Albornoz dona preponderància al fet que la competència municipal s'eixampli a funcions judicials, aquests suposen una autoritat i una força coactiva, senyals, a la vegada, inequívokes de poder i d'una certa autonomia.

Vicens Vives parla també, segons creiem, encertadament de l'autonomia financera; les explicarem: A partir del segle XIe la ciutat es va anar lliurant dels lligams econòmics que l'imposava la Corona i adquiria gradualment facultats per establir nous tributs, amb els que podés fer front a les seves necessitats. Té una bossa independent: aquest és el «quid».

Arribats en aquest punt de desenrotllament, al costat del «batlle» o representant del comte, hi trobeu una representació ja ben estructurada de la primitiva Assemblea.

Hi ha unes autoritats executives, en nombre de 2, 4 ó 6, segons la importància de la ciutat, els quals s'anomenen «jurats», cònsols en el Pirineu... I com assemblea deliberadora un nombre de consellers que pot ésser de 10, 20 ó 100. Per exemple, pensem en el famós Consell de Cent, de Barcelona. Per últim, queda, per els assumptes més greus, l'Assemblea general de veïns, que no es reunia gairebé mai.

El municipi de la Baixa Edat Mitjana pot dictar uns certs, diem-ne amb terme modern, reglaments, s'ocupa dels serveis de policia i d'ordre, de l'urbanisme, proveïments, mesures, banys... Té també la funció judicial a primera instància, i funcions militars, tals com l'organització dels sometents.

Així encarrilat, no deixa de prosperar fins arribar als moments esplèn-